

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/88/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013202059
Dátum vydania rozhodnutia:	07.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Milučký
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1013202059.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: X. T., trvale bytom S., t.č. V., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Trenčín, Hviezdoslavova 3, Trenčín, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 1N 7990/2013, ČRZ 50587/2013 zo dňa 29.10.2013 zo dňa 29. októbra 2013, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 12Sp/11/2013-64 zo dňa 04. septembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 12Sp/11/2013-64 zo dňa 04. septembra 2014 p o t v r d z u j e.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením č. k. 12Sp/11/2013-64 zo dňa 04.09.2014 Krajský súd v Bratislave navrhovateľovi nepriznal oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. V odôvodnení vychádzal z obsahu ustanovenia § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), ktoré umožňuje vyhovieť žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov iba v prípade, ak sú kumulatívne splnené obidve podmienky, teda odôvodnenosť z pohľadu pomerov účastníka a zároveň sa nejedná o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. V danej veci už bolo rozhodnuté právoplatným rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4Sžo/30/2014-34 zo dňa 04.06.2014, ktorým bola de facto potvrdená bezúspešnosť sporu navrhovateľa vedeného podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. Z hľadiska príjmu navrhovateľa krajský súd posúdil výšku finančnej pomoci od príbuzných (80,- € mesačne). Podľa šetrení krajského súdu tieto financie pokrývajú najmä výdavky osobnej potreby navrhovateľa, ktorých výšku môže sám ovplyvniť. Krajský súd posúdil aj vek a zdravotný stav navrhovateľa z ktorých vyvodil záver, že navrhovateľ zjavne nemá záujem zvýšiť svoje príjmy jemu dostupným spôsobom, a tak sa podieľať i na úhrade trov spojených s výkonom trestu. Navrhovateľ tak nepreukázal splnenie podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie. Uviedol, že jeho finančné pomery odôvodňujú oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, keďže sa nachádza v Ústave na výkon trestu

odňatia slobody, kde nemá možnosť výberu práce. Ručné šitie obuvi mu spôsobovalo bolesti, a preto bol v dôsledku nezvládania technologického postupu vyradený. Uviedol, že aj prípadný pracovný príjem by nemal vplyv na toto rozhodnutie, pretože jeho výška bola mesačne v čistom 4,- €. Suma, ktorú mu poskytujú príbuzní, a to 80,- € na mesiac je minimálna a pokrýva základné potreby ako sú potreby na korešpondenciu, hygienické potreby, základné potraviny ako ovocie, zelenina, pečivo až po telefonovanie s príbuznými a s obhajcom. Napadnuté rozhodnutie má tak za dôsledok odňatie celého mesačného príjmu, ktorý potrebuje na zabezpečenie jeho zdravia, kontaktu s orgánmi moci, príbuznými a obhajcom. Namietal, že nebolo zohľadnené rozhodnutie v inej veci, kde mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

K splneniu druhej podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, a teda k vylúčeniu zrejmej bezúspešnosti sporu navrhovateľ uviedol, že o oslobodenie požiadal ešte v podanom odvolaní a to aj na prvostupňové konanie pred súdom. Konanie, v ktorom mu vznikla poplatková povinnosť nie je možné z jeho strany chápať ako zneužitie práva alebo šikanu. Uplatnil legitímny opravný prostriedok na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu. Z týchto dôvodov je nepochybné, že aj druhú podmienku splnil, pričom právoplatné rozhodnutie nenapĺňa okolnosť o tom, že podanie opravného prostriedku bolo z jeho strany zrejme bezúspešné uplatňovanie práva. To by podľa jeho názoru nastalo, ak by bol opravný prostriedok podaný po lehote, neoprávnenou osobou a pod., teda išlo by o zjavné chyby.

Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov na celé konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie a konanie mu predchádzajúce v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez pojednávania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné priznať úspech.

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa § 2 ods. 4 veta druhá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 12Sp/11/2013-64 zo dňa 04.09.2014 navrhovateľovi nepriznal oslobodenie od platenia súdnych poplatkov z dôvodu, že navrhovateľ nespĺnil podmienku, že v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 12Sp/11/2013 nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva a navyše, že ani jeho pomery neodôvodňujú oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

Záver súdu prvého stupňa o zrejmej bezúspešnosti sporu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu nemusí byť vždy zhodný s konečným záverom súdu, rozhodujúceho vo veci. Avšak v tomto prípade bol záver o zrejmej bezúspešnosti sporu aj potvrdený konečným právoplatným rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžo/30/2014 zo dňa 04.06.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.06.2014.

Pre oslobodenie od súdneho poplatku je nevyhnutné splniť aj druhú podmienku stanovenú v § 138 ods. 1 O.s.p., a to, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Senát odvolacieho súdu zhodne so súdom prvého stupňa konštatuje, že v tomto súdnom konaní nebola splnená druhá podmienka na oslobodenie od súdnych poplatkov. Na uvedenom závere nič nemení ani tá skutočnosť, že

navrhovateľ požiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov už pred rozhodnutím najvyššieho súdu, keďže poplatková povinnosť navrhovateľovi vzniká v zmysle § 2 ods. 4 veta druhá zákona č. 71/1992 Zb. ak v konaní podľa tretej hlavy piatej časti nebol pred správnym súdom úspešný.

Odvolací súd nemohol navrhovateľovi vyhovieť a priznať oslobodenie od súdnych poplatkov vzhľadom na to, že po preštudovaní administratívneho a súdneho spisu nebola v prejednávanom prípade vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu.

Keďže pre vyhovieť žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 O.s.p., je nevyhnutné spĺňať obe podmienky súčasne, a to ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, nebolo potrebné skúmať osobné pomery účastníka konania, nakoľko v danom konaní nebola vylúčená zrejma bezúspešnosť. Ak nie je splnená čo i len jedna podmienka, nie je možné účastníkovi konania priznať oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Skutočnosti potrebné na rozhodnutie vo veci o oslobodení od platenia súdnych poplatkov sa v každom jednotlivom prípade posudzujú individuálne, a preto na rozhodnutie súdu o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov nemajú vplyv iné rozhodnutia súdov o oslobodení od súdnych poplatkov toho istého účastníka konania.

S poukazom na uvedené najvyšší súd podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 12Sp/11/2013-64 zo dňa 04.09.2014 ako vecne správne potvrdil.

Senát rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.